

შპრმერული მერერნობის პრიორიტეტულ მიმართულებებში არსებული პრობლემები.

მანანა შალამბერიძე

ანსუ ასოცირებული პროფესორი

ზეინაბ ახალაძე

ანსუ ასოცირებული პროფესორი

PROBLEMS IN PRIORITY AREAS OF FARMING

Manana Shalamberidze
Zeinab Akhaladze

RESUME

In the context of a market economy, the development of priority farming directions is an important step in the development of agriculture.

The organizational form of farming in Georgia has not been adequately aligned with the economic structure, labor process, and purpose. To do this, we should consider the directions that are promising and that will firmly take its place in the system of market relations. because the production of this development in the nation's food security and food independence to reach medium-term priority for the local production of products to satisfy the maximum demand of the population, for the parties and regions to define the priorities of the production, which is a bunch of any p it is connected, it can be concluded that the domestic and farming problems in the priority areas and the elimination of the need for the development of a relevant legal framework, tax system, the more the introduction of the program. Otherwise, many enterprises will cease to exist in one form or another, which will pose a serious threat to agriculture.

საკვანძო სიტყვები: აგრარული სფერო; ფერმერული მეურნეობები; აგრობიზნესი,

* * * *

საბაზრო ეკონომიკის პირობებში სოფლის მეურნეობის განვითარებაში მნიშვნელოვან ნაბიჯს წარმოადგენს ფერმერული მეურნეობების პრიორიტეტულ მიმართულებების განვითარება ბოლო პერიოდში აგრარულ სფეროში განხორციელდართული ორგანიზაციულ-სამეურნეო და სამრეწველო წარმოების სინთეზი აგრობიზნესის სახით. აგროსფეროში გაერთიანდა საკუთრივ სოფლის მეურნეობა, სოფლის მეურნეობისათვის წარმოების საშუალებათა მწარმოებელი და სოფლის მეურნეობის პროდუქციის გადამამუშავებელი დარგები, შესაბამისი სავაჭრო რგოლები და ა.შ. აგრობიზნესის სისტემაში წამყვანი პოზიცია უჭირავს კვებისა და გადამამუშავებელი მრეწველობის სხვა დარგების კოოპერაციულ ფერმერთა გაერთიანებას.

ქვეყანაში მომხდარი ძირეული ცვლილებების ანალიზიდან კარგად ჩანს, რომ დეკოლექტივიზაციის სტიქიურად დაწყებულმა მოვლენებმა, სოფლის მეურნეობაში მძიმე სიტუაცია ჩამოაყალიბა. დაინგრა მისი მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, მოიშალა ორგანიზაციულ-მმართველობითი ურთიერთობანი. ასეთ სიტუაციაში აუცილებელი იყო შექმნილიყო საოჯახო, გლეხური და ფერმერული მეურნეობების ისეთ მმართველობით-ორგანიზაციულ ურთიერთობათა სისტემა, რომელიც პირადი და სახელმწიფო ინტერესების დაცვისა და, რაც მნიშვნელოვანია, სოფლის მეურნეობის კომპლექსურ განვითარებას შეუწყობს ხელს. საოჯახო, გლეხურ და ფერმერულ მეურნეობების ბაზაზე ნებაყოფლობის პრინციპზე, კოოპერატივების, ფირმების ასოციაციების, სააქციო საზოგადოებების შექმნა მნიშვნელოვნად აამაღლებს მათ სიცოცხლის უნარიანობას. ამჟამად ყველაზე მეტად გავრცელებულია ოჯახური და ფერმერული მეურნეობები. აღსანიშნავია, რომ მაღალგანვითარებულ ქვეყნებში სოფლის მეურნეობის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ოჯახური და ფერმერული მეურნეობები მთელი რიგი შეღავათებით სარგებლობენ. ამიტომაც, რომ ხშირად სხვა დარგის საწარმოები თავიანთი კაპიტალის ნაწილს სოფლის მეურნეობაში სწორედ გარკვეული შეღავათებით სარგებლობის უფლების მოპოვების მიზნით აბანდებენ. რადგან წარმოების ამ სფეროს განვითარებით ქვეყნის სასურსათო უსაფრთხოებისა და სასურსათო დამოუკიდებლობის მიღწევა საშუალო ვადიან პერიოდში პრიორიტეტულია ადგილობრივი წარმოების პროდუქციით მოსახლეობის მოთხოვნის მაქსიმალური დაკმაყოფილება, ამისათვის ცალკეული მხარეების და რაიონებისათვის უნდა განისაზღვროს წარმოების პრიორიტეტული მიმართულებები, რომელიც რამოდენიმე პრობლემასთან არის დაკავშირებული, კერძოდ:

* წარმოების ეფექტიანობის ამაღლებით მოგების ზრდის მიღწევა, თვითდაფინანსებისა და კომერციული ანგარიშიანობის გატარება (ცხადია, მხოლოდ უცხოური ინვესტიციებით შეუძლებელია მუდმივად საწარმოთა საბრუნავი საშუალებების განახლება. მისი ძირითადი წყარო საკუთარი და ადგილზე მოზიდული ფულადი სახსრები უნდა გახდეს);

* სასოფლო-სამეურნეო საწარმოთა სტრუქტურული ცვლილებების დაჩქარება და აგროსასურსათო სექტორის მართვის ოპტიმიზაცია, რომელიც

მოიცავს სოფლის მეურნეობის შიდა დარგობრივი სტრუქტურების, მომსახურე და გადამამუშავებელი საწარმოების ოპტიმალურ ურთიერთკავშირს;

* სოფლად მრავალფორმიანი საკუთრებითი ურთიერთობების განვითარება კერძო საკუთრების პრიმატით, ძველი სისტემიდან მემკვიდრეობით მიღებული სამეურნეო ფორმების ტრანსფორმაცია სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების, საიჯარო, ფერმერული, გლეხური მეურნეობების სახით;

* მიწის თავისუფალი ბაზრის შექმნა.

აღნიშნული პრობლემების დარეგულირება, თავის მხრივ, ფერმერული მეურნეობის პრიორიტეტულ მიმართულებებში სწორად განსაზღვრავს განვითარების პერსპექტივებს, რისთვისაც საჭიროა შემდეგი ასპექტის გათვალისწინება:

* აგრარულ პოლიტიკაში გასათვალისწინებელია ის, რომ ქვეყნის გარდამავალ ეტაპზე წარმოების განვითარების პერსპექტივებსა და სასოფლო-სამეურნეო წარმოების დარგობრივ სტრუქტურას განსაზღვრავს არა უშუალოდ საბაზრო მოთხოვნილება, არამედ საბაზრო პირობებში საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების დონე, მისი თავისებურებანი, რაც უზინარესად, საწარმოო-ბუნებრივი პირობებიდან და მთელი რიგი სხვა სპეციფიკური ფაქტორებიდან გამომდინარეობს.

* ბაზრის მოთხოვნილებას რეალური პროდუქციის მიწოდებით უნდა უპასუხოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოებამ, რისთვისაც შესაბამისად უნდა შეიცვალოს წარმოების წესი, დარგობრივი სტრუქტურა, წარმოების ეკონომიკური და ორგანიზაცი-

ული საფუძვლები. განვითარდეს ის დარგები, რომელთა პროდუქცია კონკურენტუნარიანია, როგორც შიდა, ასევე გარე ბაზრებზე.

* საჭიროა იმის გათვალისწინება, რომ ნებისმიერი ქვეყნის ბაზრის გაჯერება ხდება საკუთარი წარმოების და იმპორტული პროდუქციის გონივრული შეთანაწყობით, ამ ორი ელემენტის რაციონალური ინტეგრაციით, უმაღლესი ეკონომიკური სარგებლიანობის პრინციპიდან გამომდინარე.

შეიძლება დავასკვნათ, რომ ოჯახური და ფერმერული მეურნეობების პრიორიტეტულ მიმართულებებში არსებული პრობლემების აღმოფხვრისა და განვითარებისათვის საჭიროა, სათანადო იურიდიული ბაზის შექმნა, საგადასახადო სისტემის დახვეწა, უფრო მეტი სახელმწიფო პროგრამის დანერგვა. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ამა თუ იმ ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმით ბევრი საწარმო არსებობას შეწყვეტს, რაც სერიოზულ საფრთხეს შექმნის.

ლიტერატურა:

1. საქართველოს სოფლის მეურნეობის განვითარების სტრატეგია 2012- 2022.
2. მ. შალამბერიძე ფერმერული მეურნეობის მენეჯმენტი ქუთაისი 2015
3. ო. ქეშელაშვილი ფერმერული მეურნეობის მენეჯმენტი.-თბილისი 2006.
4. ს. თურმანიძე , გ.ჭკადუა, გ. ვაშაკიძე, ი. ძირკვაძე ბიზნეს მენეჯმენტი სოფლის მეურნეობაში. .თბ. 2006